

INFORMATOR # 4 - WPŁYW COVID-19 NA PRZEKAZY PIENIĘŻNE W KRAJACH UE I OECD

SERIA INFORMATORÓW ESM I OECD
O WPŁYWIE COVID-19 W OBSZARZE MIGRACJI

2020

1. NAJWAŻNIEJSZE PUNKTY

- Przekazy pieniężne i migracja są ze sobą ściśle powiązane. W ostatnich latach przekazy pieniężne osiągały rekordowy poziom (w 2019 r. do krajów o niskich i średnich dochodach przekazano 554 mld USD czyli 503 mld EUR). Kraje UE i kraje OECD, niebędące członkami UE, łącznie realizują 55% wszystkich wysyłanych na świecie przekazów pieniężnych.
- W czasach przed COVID-19, migranci przekazywali średnio 15% swoich dochodów do kraju. W przypadku mniejszych gospodarek przekazy pieniężne mogą stanowić nawet 10-30% ich PKB. Przekazy pieniężne są stabilnym źródłem finansowania i zazwyczaj zachowują się przeciwnie do cykli koniunkturalnych, co oznacza, że pozostają na stałym poziomie lub rosną w okresie spowolnienia gospodarczego w krajach pochodzenia migrantów, kiedy to przepływy kapitału prywatnego mają tendencję do spadku.
- Pandemia COVID-19 jest jednak nietypowa, gdyż ma charakter globalny i dotyka jednocześnie kraje wysyłające i odbierające. Kontekst rosnącego poziomu bezrobocia i bezczynności zawodowej wpływa na dochody migrantów bezpośrednio w czasie, gdy odbiorcy potrzebowaliby większego wsparcia.
- Pandemia COVID-19 zakłóca również przepływy migracyjne. Pierwsze dane wskazują, że przy jednoczesnym spowolnieniu nowej migracji i wzroście migracji powrotnej, łączna liczba migrantów potencjalnie zdolnych do wysyłania przekazów pieniężnych jest lub będzie zagrożona.
- Jednocześnie, w pewnym zakresie, tymczasowym zakłóceniom ulega funkcjonowanie usług przekazów pieniężnych. Pozytywnym zjawiskiem jest jednak fakt, że w czasie trwania blokady nastąpiła niewielka obniżka cen dostępnych usług, co stanowi częściowo odzwierciedlenie wykorzystywania usług internetowych.
- Na podstawie prognoz Banku Światowego, do 2021 r. przekazy pieniężne spadną o 14%.
- Pierwsze dane wykazały spadek netto przekazów pieniężnych w I kwartale 2020 r., który utrzymał się w II kwartale 2020 r. Dane zagregowane dla 21 krajów UE oznaczają spadek o 4% i 8% odpowiednio w I i II kwartale 2020 r. (w porównaniu do I i II kwartału 2019 r.). Istnieją jednak wyraźne różnice między poszczególnymi krajami, a w niektórych z nich można zaobserwować odbicie.
- Przekazy osobiste wysyłane przez migrantów mieszkających w krajach przyjmujących wydawały się być bardziej odporne niż przekazy pieniężne, na które składają się wynagrodzenia migrantów w ramach umów sezonowych i krótkoterminowych.
- Obserwowana dotychczas względna odporność przepływów przekazów pieniężnych może jednak ulec pogorszeniu, jeśli kryzys będzie się przedłużał.
- Aby ułatwić przesyłanie przekazów pieniężnych podczas pandemii COVID-19 i złagodzić wpływ ograniczenia i utraty przekazów pieniężnych na kraje przyjmujące, wysiłki w krajach UE i OECD niebędących członkami UE koncentrowały się na ograniczeniu kosztów przesyłania przekazów pieniężnych, promowaniu wykorzystania kanałów cyfrowych i umożliwieniu powszechnego dostępu do bezpiecznych i tanich kanałów przekazu, na przykład poprzez uznanie usług w zakresie przekazów pieniężnych za usługi istotne. Międzynarodowa grupa robocza ds. poprawy danych dotyczących przekazów pieniężnych została również powołana przez Bank Światowy w ramach „Światowego programu wiedzy o migracji i rozwoju” (KNOMAD).

2. WSTĘP, CEL I ZAKRES

Wybuch pandemii COVID-19 i znaczące środki podjęte przez kraje UE i OECD w celu zapobieżenia rozprzestrzenianiu się wirusa miały wpływ na przekazy pieniężne i przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie przekazów pieniężnych. W tym kontekście negatywny wpływ pandemii COVID-19 na przekazy pieniężne może wynikać z trzech głównych czynników¹:

Czynnik ekonomiczny wynikający z bezrobocia lub obniżonych dochodów migrantów. Oznacza to, że migranci mają do dyspozycji mniej pieniędzy, które mogą wysłać do swojego kraju.

Czynnik migracyjny występuje, kiedy migranci nie mogą już opuścić kraju pochodzenia zgodnie z planem lub muszą wrócić (po utracie pracy i/lub zezwolenia), a w związku z zakłóceniami w przepływie migracyjnym nie będą wysłać przekazów pieniężnych.

¹ Na podstawie literatury dotyczącej czynników wpływających na przepływy

przekazów pieniężnych. Zobacz na przykład: Bank Światowy (2006) Implikacje gospodarcze przekazów pieniężnych i migracji

Zakłócenia utrudniające świadczenie usług w zakresie przekazów pieniężnych, z uwagi na fakt, że dostawcy musieli dostosować się do blokady, a zatem kanały, przez które można realizować przekazy pieniężne, są mniej liczna, wolniejsze i/lub droższe.

Przekazy pieniężne mogą odgrywać kluczową rolę dla członków rodzin emigrantów, którzy pozostali w krajach pochodzenia, ponieważ są one zazwyczaj wykorzystywane do zwiększania i zabezpieczania konsumpcji gospodarstw domowych, wydatków na zdrowie i edukację, łagodzenia ograniczeń kredytowych, zakładania małych przedsiębiorstw lub dokonywania innych inwestycji. W wielu krajach o niskim i średnim dochodzie, które są odbiorcami netto przekazów pieniężnych, przekazy te mogą również pomóc złagodzić niekorzystne wstrząsy makroekonomiczne, co wynika z faktu, że przekazy pieniężne mają na ogół charakter antycykliczny lub przynajmniej pozostają stabilne.² Spadek wartości przekazów pieniężnych może być zatem szczególnie szkodliwy, gdy gospodarka kraju odbiorcy przeżywa negatywny wstrząs gospodarczy.

Niniejszy Informator ESM - OECD przedstawia wpływ COVID-19 na międzynarodowe przekazy pieniężne w krajach UE i OECD od lutego 2020 r. Po krótkim podsumowaniu tła i kontekstu (sekcja 3), Informator odniesie się szczegółowo do każdego z trzech głównych czynników mogących mieć wpływ na przepływy przekazów pieniężnych: a) czynnika ekonomicznego, b) czynnika migracji, oraz c) zakłóceń wpływających na podmioty świadczące usługi w zakresie przekazów pieniężnych (sekcja 4). Zbada wpływ pandemii COVID-19 na dotychczasowe przepływy przekazów pieniężnych oraz dostępne prognozy (sekcja 5). Przedstawi również zalecenia polityczne na szczeblu międzynarodowym

3. KONTEKST

3.1. PRZEPLÝWY PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH W KRAJACH UE I KRAJACH OECD NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI UE

Przekazy pieniężne do krajów o niskich i średnich dochodach osiągnęły rekordowy poziom w 2019 roku (554 mld dolarów, czyli 503 mld euro⁵). Przewidywano, że w 2020 r. wzrosną one do 574 mld USD (czyli 521 mld EUR).⁶ Kraje UE i kraje OECD, niebędące członkami UE, łącznie realizują 55% wszystkich wysyłanych na świecie przekazów pieniężnych. Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Niemcy, Francja i Luksemburg znajdują się w pierwszej dziesiątce krajów wysyłających na świecie.

Ramka 1: Definicja przekazów pieniężnych i emisji danych

W języku potocznym, przekazy pieniężne są to pieniądze wysyłane przez imigrantów do ojczyzny, zazwyczaj stanowiące część ich zarobków w kraju przyjmującym.

Oficjalna definicja statystyczna tylko częściowo odzwierciedla to powszechne rozumienie. Porównywalne w skali międzynarodowej dane dotyczące przekazów pieniężnych pochodzą ze statystyk bilansu płatniczego (które rejestrują transakcje finansowe między danym krajem a resztą świata). Zgodnie z podręcznikiem MFW dotyczącym bilansu płatniczego (wydanie szóste, BPM6), dwie pozycje w ramach bilansu płatniczego, które zasadniczo odnoszą się do przekazów pieniężnych, to "przelewy osobiste" i "wynagrodzenia pracownicze".

(1) Przelewy osobiste odnoszą się do bieżących przelewów pieniężnych lub rzeczowych dokonywanych lub otrzymywanych przez rezydentów od lub do osób w innych krajach;

dotyczące utrzymania przepływu przekazów pieniężnych, jak również przykłady środków, które zostały podjęte w krajach UE i krajach OECD niebędących członkami UE (sekcja 6).

Niniejszy Informator opiera się na informacjach zebranych przez krajowe punkty kontaktowe ESM (KPK) za pośrednictwem dwóch wspólnych kwestionariuszy z zastosowaniem narzędzia Ad-Hoc Query (AHQ) ESM dotyczących wpływu COVID-19 na przekazy pieniężne;³⁴ oraz na informacjach zebranych od krajów OECD niebędących członkami UE za pośrednictwem grupy roboczej OECD ds. migracji. Informacje dotyczące państw członkowskich UE, Norwegii i Wielkiej Brytanii pochodzą z ESM, natomiast informacje dotyczące państw członkowskich OECD niebędących członkami UE zostały dostarczone przez OECD. Ponadto istotne informacje zebrane za pośrednictwem DG FISMA (Dyrekcja Generalna ds. stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych Komisji Europejskiej) zostały również włączone do niniejszej informacji. Ponadto dane z Banku Światowego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) i Eurostatu zapewniły użyteczny kontekst i informacje ilościowe.

Niniejszy Informator jest częścią serii Informatorów poświęconych dalszym tematom związanym z wpływem COVID-19 w obszarze migracji. Są to następujące tematy:

- Dokumenty pobytowe i bezrobocie wśród migrantów (lipiec 2020 r.);
- Studenci zagraniczni (wrzesień 2020);
- Utrzymanie kluczowych legalnych przepływów migracyjnych w czasach pandemii (październik 2020 r.); oraz
- Wpływ na procedury powrotu (planowane: styczeń 2021 r.)

(2) Wynagrodzenie pracowników odnosi się do dochodów uzyskiwanych przez niereszydentów na podstawie umów o pracę przygraniczną, sezonową lub krótkoterminową oraz do dochodów pracowników zatrudnionych przez ambasady, organizacje międzynarodowe i przedsiębiorstwa niereszydentów. Definicja ta obejmuje cały dochód obu kategorii pracowników, niezależnie od tego, czy jest on przekazywany w kraju pochodzenia, czy też nie. Istnieje jednak wiele ograniczeń dotyczących dostępnych danych o przekazach pieniężnych. Niektóre kraje nie przekazują żadnych danych, podczas gdy wśród tych, które to robią, istnieje znaczna różnorodność w jakości przekazywanych danych. Pieniądze przekazywane za pośrednictwem operatorów przelewów pieniężnych, urzędów pocztowych lub firm świadczących usługi w zakresie przelewów mobilnych nie są systematycznie uwzględniane w statystykach. Co więcej, nieformalne kanały przekazów pieniężnych są z definicji wyłączone ze statystyk. W związku z tym trudno jest oszacować rzeczywistą wielkość przekazów pieniężnych, zwłaszcza w niektórych krajach, a zwłaszcza w przypadku korytarzy południe-południe.

Źródło: Portal danych o migracji pod adresem <https://migrationdataportal.org/themes/remittances> oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy (2009) Podręcznik bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, wydanie 6 (BPM6), MFW, Waszyngton, D.C.

Pojawienie się Szwajcarii i Luksemburga w pierwszej dziesiątce odnosi się do składnika "wynagrodzenia pracowników", a nie "przelewów osobistych" (patrz ramka powyżej, aby zapoznać się z definicją przekazów pieniężnych). Jak pokazano w tabeli 1 w załączniku, ich saldo dotyczące "wynagrodzeń pracowników" jest

² Zobacz: Frankel (2009) Czy przekazy dwustronne są antycykliczne? Lub KNOMAD (2016) Przekazy pieniężne w ramach cyklu biznesowego: Teoria i dowody

³ ESM Ad Hoc Query, „2020.36 Redukcja lub utrata przekazów pieniężnych z powodu COVID-19 (część 1)”, uruchomiono dnia 4 czerwca 2020 r. Odpowiedzi udzieliły krajowe punkty kontaktowe ESM (KPK) z następujących krajów: BE, BG, HR, CY, CZ, EE, FI, FR, DE, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, SLO, ES, SE i NO oraz ESM Ad Hoc Query, „2020.61 Wpływ COVID-19 na przekazy pieniężne (część 2)”, uruchomiony dnia 13 września 2020 r. Odpowiedzi udzieliły krajowe punkty

kontaktowe ESM (KPK) z następujących krajów: AT, BE, HR, CY, CZ, EE, DE, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, SE, SLO, SK, UK i NO.

⁴ Po wyjściu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej w dniu 31 stycznia 2020 r. krajowy punkt kontaktowy ESM w tym kraju uczestniczy w określonych działaniach ESM w okresie przejściowym.

⁵ Przeliczenie na EUR przy zastosowaniu oficjalnego miesięcznego kursu księgowego dla EUR (grudzień 2019 r.). Źródło: Strona internetowa InforEuro.

⁶ Bank Światowy (2019) Sprawozdanie 31 na temat migracji i rozwoju.

w dużej mierze ujemne i odzwierciedla fakt, że kraje te są najczęstszym kierunkiem docelowym dla osób z UE dojeżdżających do pracy za granicą.⁷

Europejskie kraje wysyłające przelewy osobiste netto pochodzą głównie z zachodniej części UE (Francja, Niemcy, Włochy, Belgia i Irlandia są pięcioma największymi krajami wysyłającymi w UE) (zob. tabela 1 w załączniku).

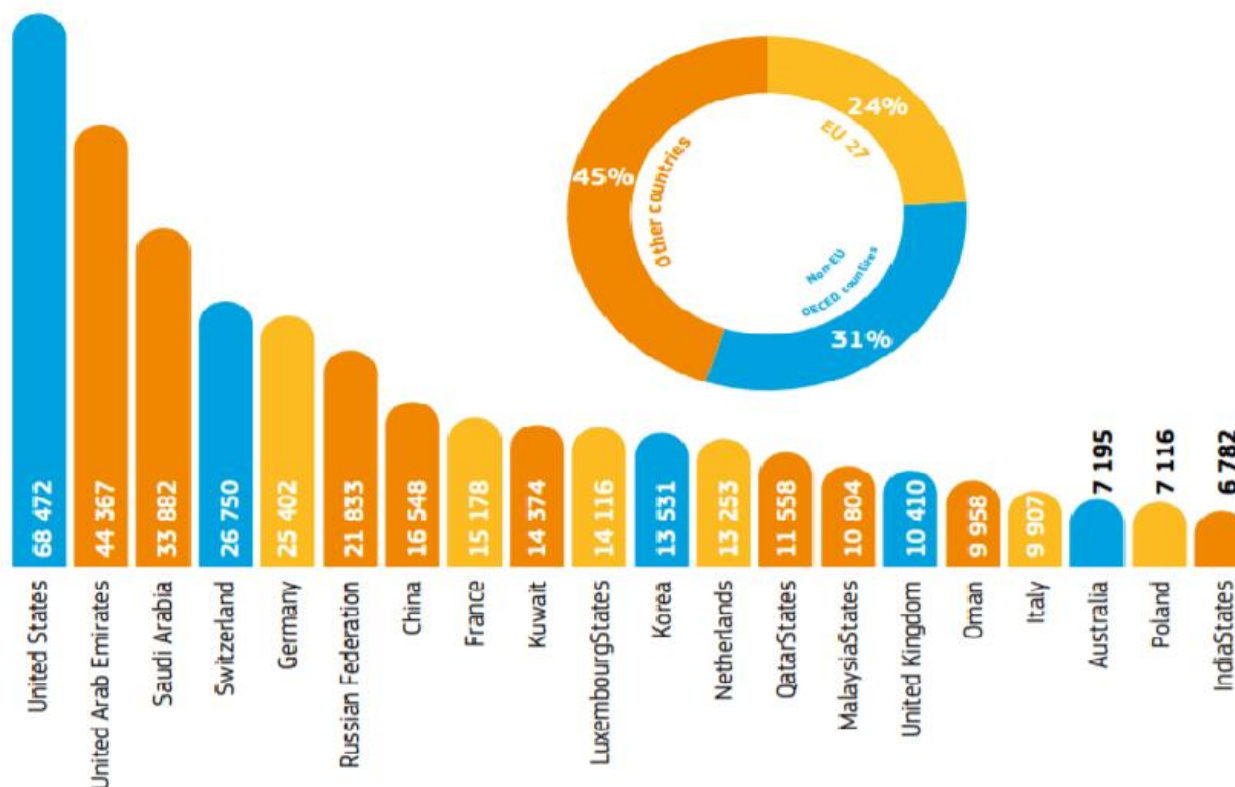
Sytuacja krajów UE i krajów OECD niebędących członkami UE nie jest jednak jednolita, a niektóre z nich są odbiorcami netto przekazów pieniężnych. Rumunia, Polska, Chorwacja, Bułgaria i Litwa należą do krajów UE, które są największymi odbiorcami netto przelewów osobistych.⁸ Dla tych krajów (z wyjątkiem Polski) napływ przekazów pieniężnych stanowi ponad 2% PKB (zob. tabela 2 w załączniku). Wśród państw OECD niebędących członkami UE, Meksyk i Kolumbia wyróżniają się zdecydowanie ujemnym saldem przekazów pieniężnych.

Meksyk znajduje się w czołówce odbiorców przekazów pieniężnych w wartościach bezwzględnych (38 mld USD czyli 32 mld EUR), za Indiami (83 mld USD czyli 71 mld EUR) i Chinami (68 mld USD czyli 58 mld EUR). Kraje te, wraz z innymi dużymi gospodarkami, znajdują się w czołówce krajów przyjmujących przekazy pieniężne z UE i krajów OECD niebędących członkami UE (zob. wykres 2).

Biorąc pod uwagę stosunek przekazów pieniężnych do produktu krajowego brutto (PKB), największymi odbiorcami są mniejsze gospodarki, dla których przekazy pieniężne przesyłane przez migrantów są kluczowym źródłem finansowania zewnętrznego (zob. wykres 3). Małe kraje wyspiarskie mają najwyższy wskaźnik przekazów pieniężnych do PKB, podobnie jak kraje takie jak Nepal, gdzie wskaźnik przekazów pieniężnych do PKB w 2019 r. wynosi ponad 25%. W 14⁹ z 20 krajów najbardziej uzależnionych od przekazów pieniężnych, w przeciwieństwie do innych krajów, takich jak kraje GCC,¹⁰ Rosja i Chiny, kluczową rolę w przesyłaniu przekazów pieniężnych odgrywają kraje UE i kraje OECD niebędące członkami UE. Obejmuje to kraje przyjmujące, które są uzależnione od niewielkiej liczby krajów wysyłających (mniej niż 15 krajów wysyłających przekazy), np. Tonga, Związek Komorów, Samoa, Kosowo i Wyspy Marshalla.

Różnice w przeznaczeniu przekazów pieniężnych pochodzących z państw UE i państw OECD niebędących członkami UE w dużej mierze odzwierciedlają pochodzenie ich ludności migrującej, np. w przypadku państw UE wysyłających przekazy pieniężne do sąsiadujących państw Europy Wschodniej i państw południowego regionu Morza Śródziemnego czy też Stanów Zjednoczonych wysyłających przekazy pieniężne do państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Tabela 3 na mapach w załączniku, dla wybranych krajów UE, które są największymi nadawcami przelewów osobistych (Włochy, Niemcy i Belgia), 10 krajów z najwyższą liczbą obywateli narodowości krajów trzecich w zestawieniu z 10 głównymi krajami przeznaczenia nadawanych tam przekazów pieniężnych. Stanowi to dalszą ilustrację związku między migracją a przekazami pieniężnymi.

WYKRES 1: UDZIAŁ KRAJÓW UE I KRAJÓW OECD NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI UE W WYPŁYWIE PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH (PO LEWEJ) ORAZ 20 KRAJÓW WYSYŁAJĄCYCH PRZEKAZY PIENIĘŻNE (PO PRAWEJ), 2018 R. (W MLN USD)

Source: World Bank Annual Remittances Data, 2018 Outward data (updated as of April 2020)

⁷ Luksemburg odnotowuje 181 000 osób dojeżdżających do pracy z zagranicy, Szwajcaria 332 000. Źródło: Eurostat (2016) Statystyki dotyczące modeli dojazdów do pracy na poziomie regionalnym, dostępne na stronie internetowej: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/50943.pdf> Szwajcarski Urząd Statystyczny (2020), dostępne na: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/fr/home/statistiques/travail-remuneration/activite-professionnelle-temps-travail/actifs-occupes/suisse-etrangers/frontaliers.html>

⁸ W kontekście UE przyjrzelśmy się dokładniej przelewom osobistym, aby spojrzeć poza kwestię pracy transgranicznej w UE.

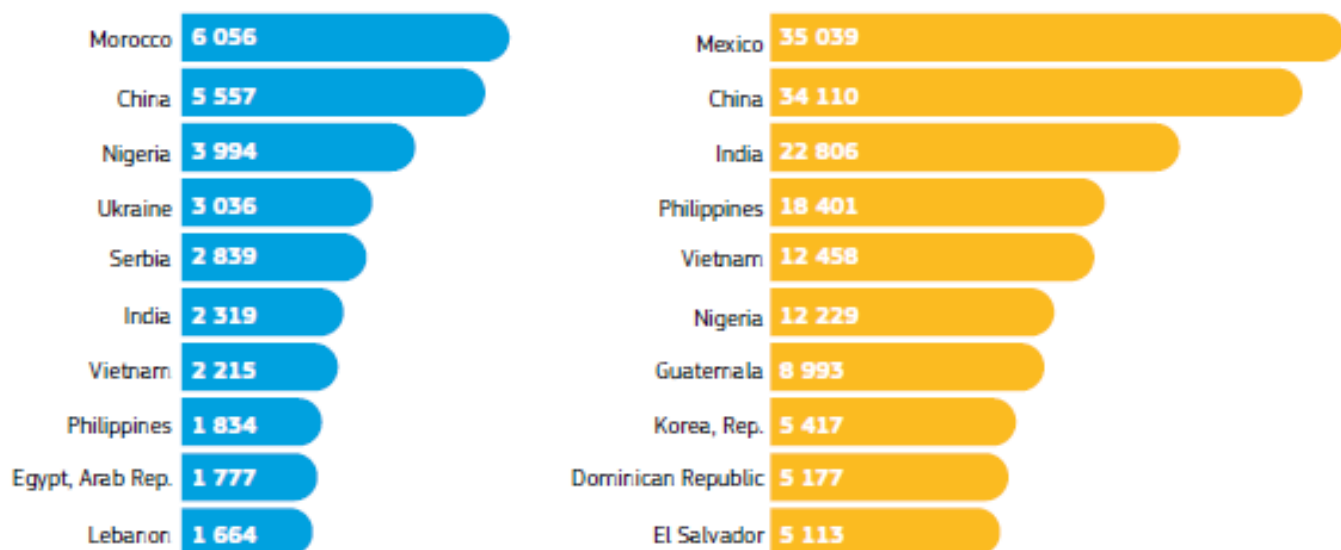
⁹ Tonga, Haiti, Salwador, Honduras, Związek Komorów, Samoa, Mołdawia, Jamajka, Kosowo, Gambia, Wyspy Marshalla, Liban, Republika Zielonego Przylądka, Gwatemala.

¹⁰ GCC odnosi się do Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej dla arabskich państw Zatoki, pierwotnie znanej jako Rada Współpracy Zatoki, która jest regionalną międzyrządową unią polityczną i gospodarczą składającą się ze wszystkich państw arabskich Zatoki Perskiej - Bahrajnu, Kuwejtu, Omanu, Kataru, Arabii Saudyjskiej i Zjednoczonych Emiratów Arabskich - z wyjątkiem Iraku.

EN	PL
Other countries	Pozostałe kraje
EU 27	UE 27
Non-EU OECD countries	Kraje OECD niebędące członkami UE
United States	Stany Zjednoczone
United Arab Emirates	Zjednoczone Emiraty Arabskie
Saudi Arabia	Arabia Saudyjska
Switzerland	Szwajcaria
Germany	Niemcy
Russian Federation	Federacja Rosyjska
China	Chińska Republika Ludowa
France	Francja
Kuwait	Kuwejt
Luxembourg States	Luksemburg
Korea	Korea
Netherlands	Holandia
Qatar States	Katar
Malaysia States	Malezja
United Kingdom	Wielka Brytania
Oman	Oman
Italy	Włochy
Australia	Australia
Poland	Polska
India States	Indie

Źródło: Dane Banku Światowego dotyczące rocznych przekazów pieniężnych, 2018 r. Dane zewnętrzne (zaktualizowane w kwietniu 2020 r.)

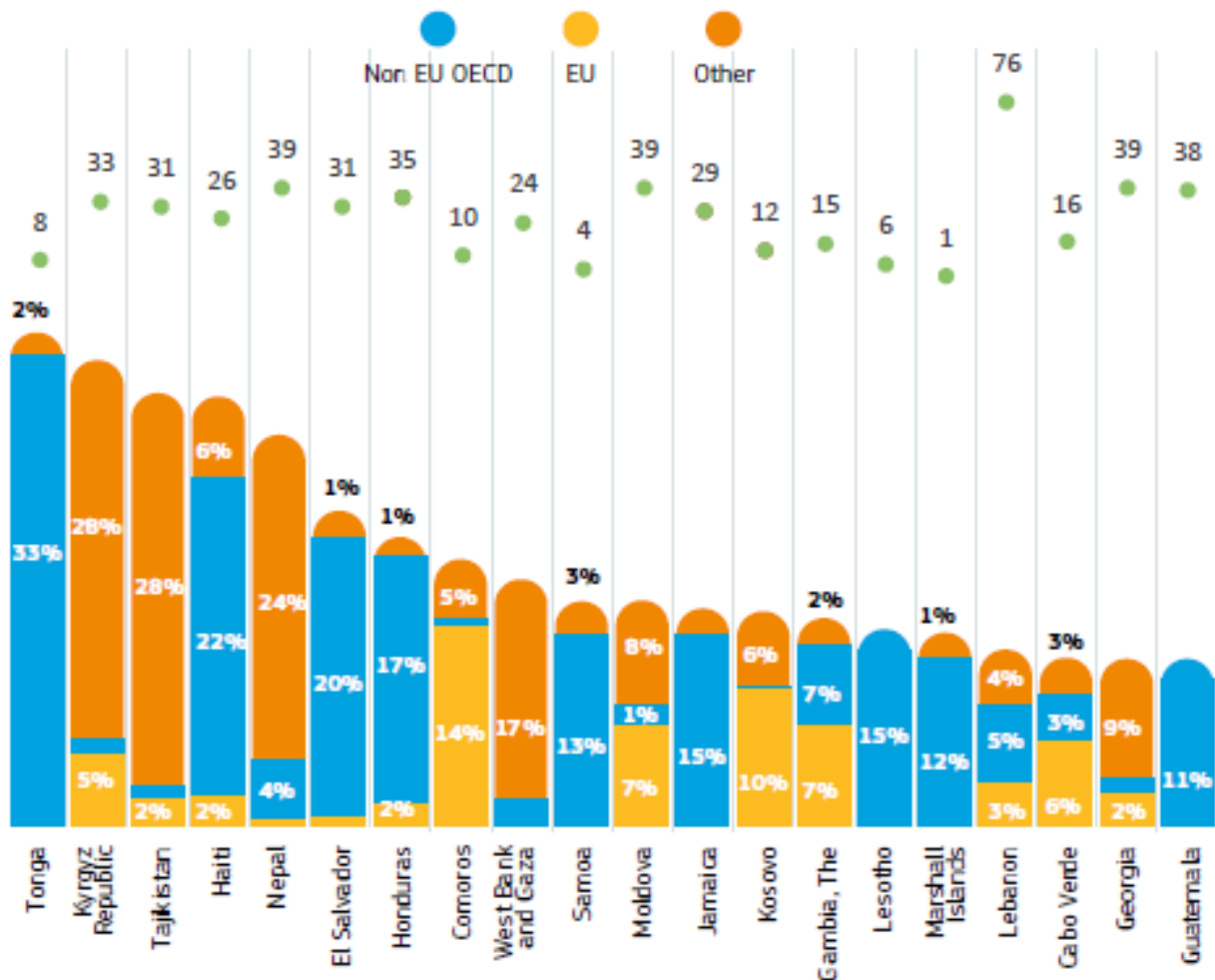
WYKRES 2: GŁÓWNE KRAJE (POZA UE) OTRZYMUJĄCE PRZEKAZY PIENIĘŻNE Z UE (PO LEWEJ) I Z KRAJÓW OECD NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI UE (PO PRAWĘJ), W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH (2018 R., W MLN USD)

EN	PL
Morocco	Maroko
China	Chińska Republika Ludowa
Nigeria	Nigeria
Ukraine	Ukraina
Serbia	Serbia
India	Indie
Vietnam	Wietnam
Philippines	Filipiny
Egypt, Arab Rep.	Egipt
Lebanon	Liban
Mexico	Meksyk
Guatemala	Gwatemala
Korea, Rep.	Korea
Dominican Republic	Dominikana
El Salvador	Salwador

Źródło: Dane Banku Światowego dotyczące rocznych przekazów pieniężnych, 2018 r. Dane zewnętrzne (zaktualizowane w kwietniu 2020 r.)

WYKRES 3: GŁÓWNE KRAJE OTRZYMUJĄCE PRZEKAZY PIENIĘŻNE W WARTOŚCIACH WZGLĘDNYCH (STOSUNEK PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH DO PKB W 2018 R.): UDZIAŁ UE, KRAJÓW OECD NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI UE I INNYCH KRAJÓW W OTRZYMANYM PRZEKAZACH (PONIŻEJ) ORAZ LICZBA KRAJÓW WYSYŁAJĄCYCH PRZEKAZY (POWYŻEJ)

EN	PL
Tonga	Tonga
Kyrgyz Republic	Kirgistan
Tajikistan	Tadżykistan
Haiti	Haiti
Nepal	Nepal
El Salvador	Salwador
Honduras	Honduras
Comoros	Komory
West Bank and Gaza	Zachodni Brzeg Jordanu i Gaza
Samoa	Samoa
Moldova	Mołdawia
Jamaica	Jamajka
Kosovo	Kosowo
Gambia, The	Gambia
Lesotho	Lesotho
Marshall Islands	Wyspy Marshalla
Lebanon	Liban
Cabo Verde	Republika Zielonego Przylądka
Georgia	Gruzja
Guatemala	Gwatemala

Źródło: Macierz Przekazów Dwustronnych Banku Światowego, dane z 2018 r. (zaktualizowane w październiku 2019 r.)

3.2. WPLYW WSTRZĄSÓW GOSPODARCZYCH NA PRZEPIŁY PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH

Przekazy pieniężne są najmniej zmienne z wpływów do krajów rozwijających się, o czym świadczą dane MFW. Rysunek 4 poniżej pokazuje, że przekazy pieniężne są dwukrotnie stabilniejsze niż oficjalna pomoc rozwojowa (ODA) i siedem razy bardziej stabilne niż eksport.

Jak wspomniano powyżej, przekazy pieniężne mają na ogół charakter antycykliczny i mogą pomóc w łagodzeniu negatywnych wstrząsów w krajach przyjmujących. Nawet jeśli problem dotyka kraje wysyłające, przekazy pieniężne okazały się w przeszłości stosunkowo odporne. Na przykład podczas światowego kryzysu finansowego w latach 2008-2009 wartość przekazów pieniężnych spadła o 5%, po czym ponownie się odbiły i znormalizowały. Obecny kryzys jest jednak bezprecedensowy pod względem przewidywanego wpływu na przekazy pieniężne.

Tym razem prognozowane spadki są znacznie większe, w sytuacji, gdy kraje otrzymujące płatności są obecnie również bezpośrednio dotknięte pandemią. W kwietniu 2020 r. Bank Światowy wydał raport¹¹

przewidując spadek przekazów pieniężnych o 20% w 2020 r., przy czym głównym czynnikiem wyjaśniającym jest zmniejszenie wynagrodzeń i zatrudnienia pracowników migrujących w krajach przyjmujących.¹² MFW sporządził podobne szacunki przy użyciu własnej metodyki, w oparciu o sposób, w jaki przekazy pieniężne reagowały na spowolnienie po światowym kryzysie finansowym z 2008 r., przewidując spadek przekazów z strefy euro o 19%.¹³ Pierwsze szacunki Banku Światowego zostały zweryfikowane jesienią 2020 r. w świetle najnowszych informacji dotyczących ewentualnej drugiej fali COVID-19: obecnie przewiduje się bardziej stopniowy, ale dłuższy okres spadku: -14% do 2021 r.¹⁴

Przede wszystkim, spadek wartości przekazów pieniężnych miałby bezpośredni wpływ na miliony gospodarstw domowych, których to dotyczy, w czasie, gdy te gospodarstwa są również narażone na utratę swoich podstawowych źródeł dochodu, tj. zatrudnienia. Szacuje się, że na całym świecie 800 milionów ludzi jest w różnym stopniu zależnych od przekazów pieniężnych.¹⁵ Podczas gdy konsekwencje makroekonomiczne pandemii będą zasadniczo wynikać bezpośrednio ze światowej recesji, spodziewany spadek wartości przekazów pieniężnych może również pogorszyć kontekst makroekonomiczny.

zwłaszcza w tych krajach, w których na przykład stosunek przekazów pieniężnych do PKB jest wysoki, gdzie kraj ten jest uzależniony od przekazów pieniężnych jako źródła międzynarodowej waluty i/lub gdzie udział gospodarstw domowych otrzymujących przekazy pieniężne jest wysoki, a przekazy są wykorzystywane głównie do celów konsumpcyjnych. Negatywne konsekwencje mogą w szczególności obejmować:¹⁶

- Płaszczyznę fiskalną, niższa konsumpcja, nie tylko bezpośrednio wpływa na poziom PKB, ale również oznacza niższą podstawę do opodatkowania podatkiem VAT, podczas gdy rośnie presja na wydatki socjalne;
- Sektor finansowy, jako że instytucje tracą dostęp do jednego źródła walut obcych, mogą w związku z tym zaostrzyć warunki dostępu do kredytów;
- Polityka pieniężna, np. ze względu na wpływ na kursy walutowe i presję dewaluacyjną w kontekście, w którym wzrost eksportu nie może zostać wykorzystany jako czynnik kompensacyjny; oraz
- Rynek pracy, biorąc pod uwagę fakt, że osoby pracujące na własny rachunek w krajach pochodzenia mogą wykorzystywać przekazy pieniężne jako źródło finansowania swoich małych przedsiębiorstw.

WYKRES 4: ZMIENNOŚĆ WPLYWÓW DO KRAJÓW ROZWIJAJĄCYCH SIĘ (WSPÓŁCZYNNIK ZMIENNOŚCI W PROCENTACH, 1980-2018)

Źródło: prezentacja Ralpa Chami z MFW na seminarium internetowym Rady Europy: „Znaczenie przekazów pieniężnych dokonywanych przez migrantów w czasach kryzysu”. 5 października 2020 r.; aktualizacja danych przedstawionych w: MFW (2008) Makroekonomiczne konsekwencje przekazów pieniężnych, nieregularna publikacja nr 259

¹¹ Bank Światowy (2020) Sprawozdanie 32 na temat migracji i rozwoju.

¹² Model Banku Światowego oparty na standardowym modelu szacowania przekazów pieniężnych, który szacuje przekazy pieniężne jako funkcję dochodu w krajach przeznaczenia i pochodzenia migrantów.

¹³ Post na blogu MFW dostępny pod adresem:

<https://blogs.imf.org/2020/09/11/supporting-migrants-and-remittances-as-covid-19->

rages-on/

¹⁴ Bank Światowy (2020) Sprawozdanie 33 na temat migracji i rozwoju.

¹⁵ Dane IFAD (Międzynarodowy Fundusz Rozwoju Rolnictwa), Raport na temat wysyłania pieniędzy do kraju.

¹⁶ O ekonomicznych skutkach przekazów pieniężnych można przeczytać na przykład: OECD (2016) Międzynarodowe przekazy pieniężne migrantów i ich rola w rozwoju.

4. GŁÓWNE CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA PRZEPLWY PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH

4.1. CZYNNIK EKONOMICZNY

W pierwszym Informatorze ESM - OECD z tej serii¹⁷ omówiono, w jaki sposób pracownicy migrujący są szczególnie narażeni w kontekście COVID-19 zarówno z gospodarczego, jak i zdrowotnego punktu widzenia, ze względu na znaczne rozpowszechnienie wśród nich umów na czas określony, tendencje do pracy w zawodach nie nadających się do telepracy oraz większe narażenie na ryzyko związane z pandemią (w pracy dla kluczowych pracowników i/lub ze względu na warunki życia / poziom ubóstwa).

Zgodnie z pierwszymi dostępnymi danymi statystycznymi dotyczącymi bezrobocia, wydaje się, że wrażliwość migrantów rzeczywście przełożyła się na nieproporcjonalne wyzwania gospodarcze. Według danych Eurostatu całkowite stopy bezrobocia w UE-27 (w tym dla osób urodzonych w danym kraju) jak dotąd nieznacznie wzrosły, z 6,6 % w II kwartale 2019 r. do 6,7 % w II kwartale 2020 r.¹⁸ W tym samym okresie bezrobocie osób urodzonych za granicą¹⁹ wzrosło z 10,7% do 11,8%. Podczas gdy osoby urodzone za granicą doświadczyły znacznie większego wzrostu niż ludność ogółem (+1,1 p.p. w porównaniu z +0,1 p.p.), wzrost stopy bezrobocia może być znacznie wyższy w nadchodzących miesiącach, ponieważ wygasają środki rządowe mające na celu zapobieganie wybuchowi masowego bezrobocia, w tym programy wsparcia płac lub zawieszenia zwolnień.²⁰ Największy wzrost stopy bezrobocia osób urodzonych za granicą²¹ (> 3 p.p.) zaobserwowano w Hiszpanii, Szwecji, na Łotwie²² i w Austrii. Na drugim krańcu tego spektrum, niektóre kraje UE i kraje OECD niebędące członkami UE doświadczyły, przynajmniej w chwili obecnej, spadku stopy bezrobocia, w tym wśród osób urodzonych za granicą. Tak było we Włoszech, Francji, Polsce i Danii (zob. tabela 4 w załączniku).

W kontekście COVID-19 istnieje potrzeba spojrzenia poza stopy bezrobocia, aby uzyskać pełny obraz wpływu na rynek pracy. Wybuch epidemii COVID-19 i środki zastosowane w celu jej zwalczania spowodowały spadek współczynnika aktywności zawodowej. Zamknięcia szkół i inne ograniczenia uniemożliwiły poszukiwanie pracy i spowodowały, że wiele osób przestało spełniać wymogi definicji Eurostatu dotyczącej bezrobocia (ponieważ nie szukały aktywnie pracy lub nie były już dyspozycyjne do pracy, np. jeśli musiały zajmować się dziećmi). Zmiany w stopach zatrudnienia raczej wskazują na to, że skutki są większe, niż wynikałoby to z samej ewolucji bezrobocia. Potwierdza to również, że kryzys w nieproporcjonalnie dużym stopniu dotknął imigrantów: według danych Eurostatu ogólna²³ stopa zatrudnienia w UE-27 spadła z 68,5 % w II kwartale 2019 roku do 66,9 % w II kwartale 2020 roku. Dla osób urodzonych za granicą spadek był największy, z 65,5% do 62%. W Stanach Zjednoczonych obserwuje się podobne zjawisko: wskaźnik zatrudnienia ludności urodzonej w tym kraju spadł z 60,4% we wrześniu 2019 r. do 56,4% we wrześniu 2020 r., natomiast w przypadku osób urodzonych za granicą odnotowano nieco poważniejszy spadek, z 64,2% do 58,4%.

Biorąc pod uwagę rosnący poziom bezrobocia i bierności

zawodowej ogółem, zdolność cudzoziemców do wysyłania przekazów pieniężnych do swoich rodzin została najprawdopodobniej zakłócona. Migranci z sektora nieformalnego, którzy nie są objęci powyższymi statystykami, również odczuliby negatywne skutki. W ostatnim badaniu Banku Światowego²⁴ za główną przyczynę oczekiwanego spadku przekazów pieniężnych uznano czynnik ekonomiczny. Pomimo trudności gospodarczych w kraju, w którym mieszkają, migranci mogą nawet bardziej starać się wysłać pieniądze do swojego kraju ojczystego, biorąc pod uwagę, że wyzwania, przed którymi stoją tamtejsi odbiorcy, mogą być jeszcze poważniejsze.

4.2. CZYNNIK MIGRACYJNY

Równoległe do rozwoju sytuacji gospodarczej w większości krajów gwałtownie ograniczono napływ nowych pracowników z powodu nałożenia ograniczeń wjazdowych wprowadzonych w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się COVID-19. Pierwsze dane z krajów OECD²⁵ sugerują spadek liczby nowych pozwoleń przyznanych w pierwszej połowie 2020 r. o 46% w porównaniu z pierwszą połową 2019 r. Spadek ten jest jeszcze większy, jeśli spojrzymy na II kwartał 2020 roku: -72% w porównaniu z II kwartałem 2019 roku. Kraje UE należące do OECD odnotowały nieco mniej gwałtowny spadek: -35% w pierwszej połowie roku 2020 i -59% w II kwartale 2020 roku, w porównaniu z tymi samymi okresami w 2019 roku. Nie wiadomo, czy obserwowane skutki zostaną zrekomensowane w najbliższych miesiącach, zwłaszcza w świetle kolejnej fali pandemii i związanego z nią spowolnienia gospodarczego, które się rozwija.

Poza tym, po początkowym okresie, w którym mogli nie być w stanie wrócić do kraju pochodzenia, niektórzy migranci, którzy stracili pracę, powrócili do kraju pochodzenia. W związku z ze spowolnieniem nowej migracji i równoczesnym wzrostem migracji powrotnej, Bank Światowy przewiduje obecnie, że w 2020 r. spadnie liczba migrantów międzynarodowych.²⁶ Może to oznaczać, że pomimo środków podjętych w krajach UE należących do OECD, mających na celu utrzymanie migracji zarobkowej w istotnych sektorach i wprowadzenie elastyczności w zakresie zezwoleń dla migrantów już przebywających w danym kraju,²⁷ ogólna liczba migrantów potencjalnie zdolnych do przesyłania przekazów pieniężnych ulegnie zmianie.

4.3. ZAKŁÓCENIE USŁUG PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH PRZEZ COVID-19

Wpływ na dostęp do usług w zakresie przekazów pieniężnych

Ograniczenia nałożone przez państwa członkowskie UE i kraje OECD w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa wpłynęły w różnym stopniu na fizyczny dostęp migrantów do dostawców usług w zakresie przekazów pieniężnych, głównie w marcu i kwietniu. Zgłoszono również przypadki zamknięcia na stałe operatorów transferów pieniężnych (MTO), zwłaszcza we Francji.

¹⁷ ESM/OECD, Reakcje państw członkowskich UE i OECD w zakresie zarządzania dokumentami pobytowymi i bezrobociem wśród migrantów w czasie pandemii COVID-19 – informator ESM i OECD, 2020. Bruksela: Europejska Sieć Migracyjna.

¹⁸ Eurostat, LFSQ_URGACOB

¹⁹ Określenie „urodzony za granicą” odnosi się do osób urodzonych za granicą (zgodnie z obowiązującymi obecnie granicami państw), zarówno w innych państwach członkowskich UE, jak i w krajach spoza UE, które mają miejsce zamieszkania w kraju sprawozdawcy na dzień 1 stycznia danego roku.

²⁰ Zobacz na przykład: Fitch Ratings (2020) Europejski szok bezrobocia odroczone

²¹ Określenie „urodzony za granicą” odnosi się do osób urodzonych za granicą (zgodnie z obowiązującymi obecnie granicami państw), zarówno w innych państwach członkowskich UE, jak i w krajach spoza UE, które mają miejsce

zamieszkania w kraju sprawozdawcy na dzień 1 stycznia danego roku.

²² W przypadku Łotwy odsetek osób urodzonych za granicą jest szczególnie duży, ponieważ obejmuje on osoby uznane za nieposiadające obywatelstwa.

²³ Eurostat, LFSQ_URGACOB

²⁴ Bank Światowy (2020) Sprawozdanie 33 na temat migracji i rozwoju.

²⁵ OECD (2020) Prognozy międzynarodowej migracji 2020, dostępny na: <https://doi.org/10.1787/ec98f531-en>

²⁶ Bank Światowy (2020) Sprawozdanie 33 na temat migracji i rozwoju.

²⁷ Europejska Sieć Migracyjna (2020), Utrzymanie przepływu legalnych pracowników migrujących w istotnych sektorach w czasach pandemii - Informator ESM-OECD. Bruksela: Europejska Sieć Migracyjna.

Niektóre z tych zakłóceń były związane z początkowym zamieszaniem w pierwszych tygodniach pandemii. Na przykład Belgia zgłosiła znaczny spadek wartości przekazów pieniężnych wysyłanych i otrzymywanych w ciągu dwóch pierwszych tygodni marca 2020 r. (spadek wartości przekazów pieniężnych odpowiednio o ponad 50 % i 70 % w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego). Spadki te wynikały głównie z początkowego braku jasności co do tego, czy podmioty dokonujące przekazów pieniężnych miałyby być zaliczane do usług istotnych - a takie były w Belgii.²⁸

Ogólnie rzecz biorąc, zakres, w jakim pojawiły się problemy z dostępem, zależał w dużej mierze od restrykcyjności polityki ograniczania rozprzestrzeniania się wirusów, a w przypadku tych, którzy wprowadzili politykę restrykcyjną, od tego, czy usługi w zakresie przekazów pieniężnych były uważane za usługi istotne i od rodzaju zaangażowanych dostawców (bank, usługi pocztowe, operator (MTO), dostawca usług cyfrowych). Tabela 7 w załączniku zawiera informacje na temat stopnia restrykcyjności polityki stosowanych w każdym państwie członkowskim w zależności od kontekstu.

Banki zostały uznane za usługi istotne w dwunastu państwach członkowskich UE składających sprawozdania oraz w Wielkiej Brytanii, tj. w wielu z tych, które wprowadziły pewną formę blokady.²⁹

Pięć państw członkowskich UE, Wielka Brytania i inne kraje OECD uznały również MTO za usługi istotne,³⁰ jednak nadal mogły pojawiać się pewne problemy z dostępem. Na przykład we Włoszech MTO w biurach pocztowych i sklepach tytoniowych nie zostały zamknięte, ale MTO w biurach podróży (które stanowiły mniejszy segment rynku) zostały zamknięte. W Hiszpanii fizyczny dostęp do MTO nie był możliwy dla podmiotów prowadzących działalność za pośrednictwem małych przedsiębiorstw (które zostały zamknięte w czasie blokady), natomiast na Łotwie i Litwie były to raczej podmioty finansowe zlokalizowane w centrach handlowych i podobnych placówkach, które nie były dostępne w wyniku wprowadzenia blokady. Ogólnie rzecz biorąc, MTO podlegały środkom mającym zastosowanie do punktu świadczenia usług, z którego działały (niektóre z nich zostały zamknięte, inne nie). Środki specyficzne dla MTO niekoniecznie były wprowadzane w życie (jak podała Szwecja).

Spośród państw, które nie uznawały usług bankowych i finansowych za usługi istotne, siedem państw członkowskich UE poinformowało jednak, że operacje przekazów pieniężnych przebiegały normalnie podczas blokady.³¹ Dotyczyło to krajów realizujących zarówno rygorystyczną, jak i mniej rygorystyczną politykę ograniczeń (jak przedstawiono w tabeli 7 w załączniku). Tak było również w kilku innych krajach OECD, takich jak na przykład Szwajcaria i Kolumbia. Banki i MTO kontynuowały działalność w Szwecji i Holandii, które nie wprowadziły całkowitej blokady. Cyfrowe rozwiązania zdalnego dostępu były dostępne przez cały czas trwania blokady. Usługodawcy oferujący usługi osobiste i korzystający z gotówki byli stosunkowo bardziej dotknięci, biorąc pod uwagę, że, jak opisano powyżej, musieli dostosować się do wprowadzonej polityki, co mogło doprowadzić do całkowitego zamknięcia, skrócenia godzin pracy, konieczności umówienia się na spotkanie przed jakąkolwiek wizytą, stosowania zasad dystansu społecznego mających wpływ na liczbę klientów, którzy mogliby być obsługiwani itp. Dotyczyło to jednak raczej MTO, ponieważ banki i urzędy pocztowe były w dużej mierze funkcjonalne, choć pod pewnymi warunkami. Przedsiębiorstwa typu Hawala (te, które nie mogą przekazywać pieniędzy za pośrednictwem rachunków bankowych i korzystały z transportu gotówki samolotem) zostały szczególnie dotknięte przez system blokady, o czym donoszą przede

wszystkim Finlandia.

Według doniesień, rozwiązania elektroniczne były wdrażane w celu ułatwienia normalnego funkcjonowania działalności biznesowej. W przypadku osób niemających dostępu do niezbędnych urządzeń lub umiejętności informatycznych, tj. najprawdopodobniej biedni i nielegalni migranci, nie wszyscy skorzystali z tej alternatywy (mającej na celu zrekomensowanie ograniczonego dostępu na miejscu). We Francji przygotowywane jest zakrojone na szeroką skalę badanie mające na celu lepsze zrozumienie zmian w zakresie praktyk w kontekście COVID-19 (patrz ramka).

Wpływ na koszty usług przekazów pieniężnych

Kryzys pandemii COVID-19 nie tylko wpływa na wysokość przekazów pieniężnych, ale może mieć również wpływ na koszty związane z przekazami pieniężnymi w różnych korytarzach, które już znacznie różniły się od siebie. W kwietniu i maju 2020 r. Bank Światowy często monitorował koszty wysyłania przekazów pieniężnych w celu wykrycia ewentualnego wpływu pandemii na koszty ich wysyłania. Z jednej strony przewidywano, że ograniczenia utrudniające dostęp do operatorów korzystających z gotówki jako instrumentu oznaczałyby, że usługi cyfrowe, które są zazwyczaj tańsze, stałyby się bardziej rozpowszechnione, obniżając tym samym koszty. Z drugiej strony, istniały obawy, że pandemia wpłynie na stabilność kursów walutowych, a tym samym na koszty wysyłania przekazów pieniężnych.³²

Cotygodniowe wydania specjalne Banku Światowego pokazały, że ceny dostępnych usług zostały nieznacznie obniżone w czasie trwania blokady.³³ Tendencja spadkowa odzwierciedlała fakt, że usługi cyfrowe stały się bardziej rozpowszechnione, ale również ilustrowała ogólną tendencję. Nawet porównując ceny usług dostępnych podczas blokady z cenami tych samych usług w poprzednim roku, spadek cen utrzymał się.

Ramka 2: Projekt DIASDEV (Francja)

W ramach projektu "DIASDEV" opracowanego przez Francuską Agencję Rozwoju (AFD) i "Caisse des dépôts" (Fundusze Depozytowe) pięciu krajów (Francja, Włochy, Maroko, Senegal i Tunezja) przeprowadzono konsultacje z diasporami we Francji, w ramach których od kwietnia do lipca 2020 r. przeprowadzono rozmowy z 750 osobami. Konsultacje te umożliwiły określenie tendencji w korytarzach Afryka-Francja, które wykazały 23 % spadek przekazów pieniężnych między pierwszym semestrem 2019 r. a pierwszym semestrem 2020 r. w przypadku osób, które przekazywały pieniądze w tym okresie. Wynikało to głównie ze spadku dochodów i braku dostępu diaspor do tradycyjnych agencji transferowych, które zostały zamknięte. Jednak ułamek diaspor skierował się w stronę kanałów cyfrowych, a także zwiększył wysokość swoich przekazów pieniężnych. Aby pójść dalej, firma doradcza Red Mangrove Development Advisors (RMDA), odpowiedzialna za studium wykonalności projektu "DIASDEV", współpracuje obecnie z grupą sondażową IPSOS w celu przeprowadzenia zakrojonego na szerszą skalę badania dotyczącego bieżących przekazów pieniężnych realizowanych przez diasporę we Francji. To pierwsze tego rodzaju badanie w Europie na takich danych, umożliwiłoby lepszy pomiar zakresu zjawiska i zrozumienie ewentualnych ograniczeń użytkowników oraz sposobu przystosowanie ich postępowania. Oprócz uzyskania dokładnego obrazu sytuacji, badanie to pomogłoby w ukierunkowaniu polityki i wyborze działań w zakresie współpracy. Ministerstwo Europy i Spraw Zagranicznych (MEAE) oraz AFD zamierzają współfinansować to badanie.

Źródło: ESM Francja

²⁸ Informacje zebrane za pośrednictwem DG FISMA

²⁹ Dla państw członkowskich UE i Wielkiej Brytanii: AT, BE, EE, ES, FI, FR, IE, IT, LV, LT, LU, SLO, UK. Wśród krajów OECD niebędących członkami UE: np. NZ.

³⁰ Dla państw członkowskich UE i Wielkiej Brytanii: AT, BE, ES, IT, LU, UK. Wśród krajów OECD niebędących członkami UE: np. NZ.

³¹ CY, CZ, DE, HR, HU, MT, SK

³² Koszt wysyłania przekazów pieniężnych zależy od dwóch głównych składników: opłaty i marży walutowej.

³³ RPW (Światowe ceny przekazów pieniężnych) **Wydanie specjalne dotyczące COVID-19**, dostępne na stronie: <https://remittanceprices.worldbank.org/en>

Średnie ceny wysyłanych przekazów pieniężnych nieznacznie wzrosły w III kwartale 2020 r. wraz z ponownym pojawieniem się większej ilości usług opartych na gotówce. Ogólnie rzecz biorąc, długoterminowa tendencja spadkowa utrzymywała się przez cały rok 2020, choć w wolniejszym tempie w porównaniu z celem Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG), który zakłada utrzymanie kosztów przekazów pieniężnych poniżej 3% do roku 2030. Średni koszt wysyłania przekazów pieniężnych wynosi 6,75% w III kwartale 2020 roku, w porównaniu do 7,52% pięć lat temu w III kwartale 2015 roku i 6,84% w III kwartale 2019 roku. Dane dotyczące poszczególnych krajów wykazują wyraźne różnice, zwłaszcza wśród krajów OECD niebędących członkami UE.

WYKRES 5: ŚREDNI KOSZT PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH Z WYBRANYCH KRAJÓW, III KW. 2015 - III KW. 2020 (% NADANEJ KWOTY)

	III KW. 2015	III KW. 2019	IV KW. 2019	I KW. 2020	II KW. 2020	III KW. 2020
Francja	7,56	6,83	6,76	6,79	6,27	6,27
Niemcy	7,32	7,64	7,49	7,70	7,10	7,47
Włochy	6,05	6,33	5,71	5,68	5,75	6,15
Australia	9,24	7,42	7,61	7,59	7,31	7,21
Kanada	9,08	7,94	8,28	7,44	7,12	6,27
Japonia	12,97	9,99	9,56	9,40	10,36	10,58
Korea	5,43	4,87	4,50	4,77	4,72	4,74
Wielka Brytania	7,41	7,28	7,23	7,42	6,74	6,57
Stany Zjednoczone	6,04	5,36	5,43	5,36	5,21	5,14
Średnia światowa	7,52	6,84	6,82	6,79	6,67	6,75

Źródło: Dane Banku Światowego, dostępne na stronie internetowej: <https://remittanceprices.worldbank.org/en>

Uwaga: Dane dotyczące kosztów wysyłania i odbierania małych kwot pieniędzy (równowartość 200 USD w walucie lokalnej i 500 USD w walucie lokalnej) w 367 „korytarzach krajowych” obejmujących 48 krajów wysyłających przekazy i 105 krajów odbierających.

5. WPŁYW COVID-19 NA PRZEKAZY PIENIĘŻNE PRZESYŁANE DO PAŃSTW TRZECICH

Kwartalna statystyka bilansu płatniczego publikowana przez MFW dostarcza kilku pierwszych spostrzeżeń co do rzeczywistego wpływu COVID-19 na przepływy przekazów pieniężnych w pierwszych dwóch kwartałach 2020 r.

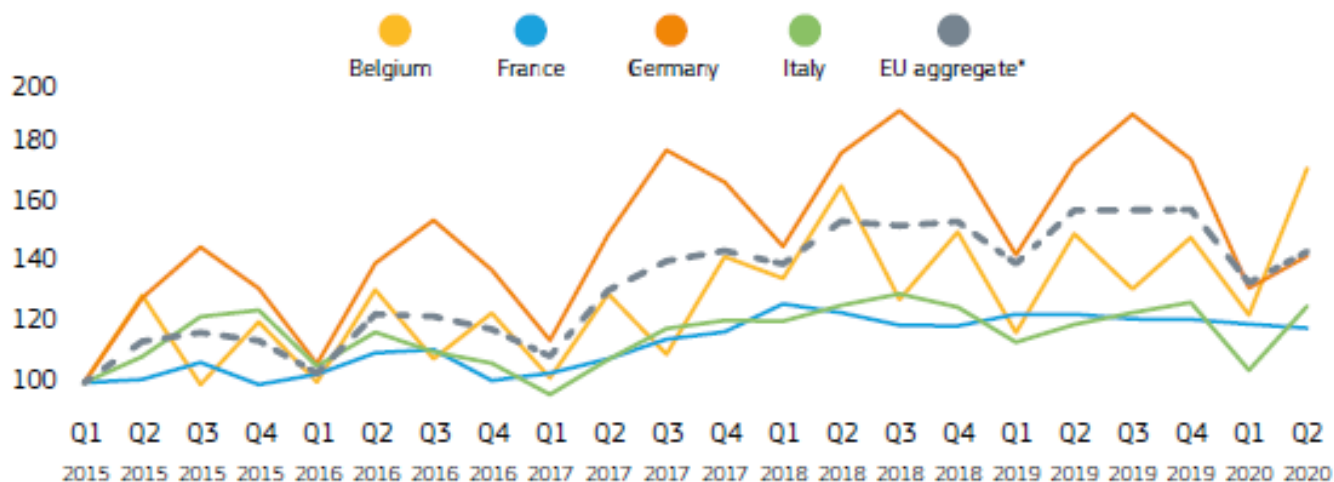
Grupując wszystkie kraje UE, dla których dostępne są dane, widoczny jest spadek w I kwartale 2020 r. (-4% w porównaniu do I kwartału 2019 r.), który uwydatnił się w II kwartale tego samego roku (-8% w porównaniu do II kwartału 2020 r.). Istnieją jednak wyraźne różnice między poszczególnymi krajami (zob. również tabela 5 w załączniku). W czterech głównych krajach wysyłających UE³⁴ (z wyjątkiem Belgii) w I kwartale 2020 r. (w porównaniu z I kwartałem 2019 r.) odnotowano początkowy spadek przekazów pieniężnych. Przepływy przekazów pieniężnych następnie znacznie wzrosły w II kwartale w dwóch krajach, w Belgii i we Włoszech (+14% i +5% w porównaniu z poprzednim rokiem, ponieważ od maja rozpoczęło się łagodzenie polityki dotyczącej

ograniczania rozprzestrzeniania się wirusa). We Francji i w Niemczech utrzymała się jednak tendencja spadkowa (odpowiednio -3% i -17% w II kwartale 2020 roku w porównaniu z II kwartałem 2019 roku).

We wszystkich czterech krajach odporność przepływów przekazów pieniężnych jest stymulowana przez składnik „przelewy osobiste” w przeciwieństwie do składnika „wynagrodzenia dla pracowników”. Na przykład we Włoszech „przelewy osobiste” wzrosły o 30% w II kwartale 2020 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, podczas gdy „wynagrodzenia pracowników” gwałtownie spadły (o 77%). Sugeruje to, że migranci przebywający w państwach przyjmujących podjęli dodatkowe wysiłki w celu zwiększenia przekazów pieniężnych (w świetle pogarszającej się sytuacji w ich krajach pochodzenia) i/lub coraz częściej korzystano z formalnych kanałów przesyłania przekazów pieniężnych. Jednocześnie wielu pracowników, którzy w normalnych okolicznościach mieliby umowy sezonowe lub krótkoterminowe, nie było w stanie podróżować i pracować.

³⁴ Te cztery kraje stanowiły 48% wysyłanych z UE przekazów pieniężnych w 2018r.

WYKRES 6 PRZEKAZY PIENIĘŻNE WYSYŁANE Z WYBRANYCH KRAJÓW UE, 2015-2020 (PODSTAWA WSKAŹNIKA I KW. 2015 = 100)

EN	PL
Belgium	Belgia
France	Francja
Germany	Niemcy
Italy	Włochy
EU aggregate*	Agregacja UE*

Źródło: MFW, dane kwartalnego bilansu płatniczego.

Uwaga: Suma „wynagrodzeń pracowników” i „przelewów osobistych” (debetowych). Wskaźnik obliczony dla przekazów pieniężnych wyrażonych w dolarach amerykańskich (USD)

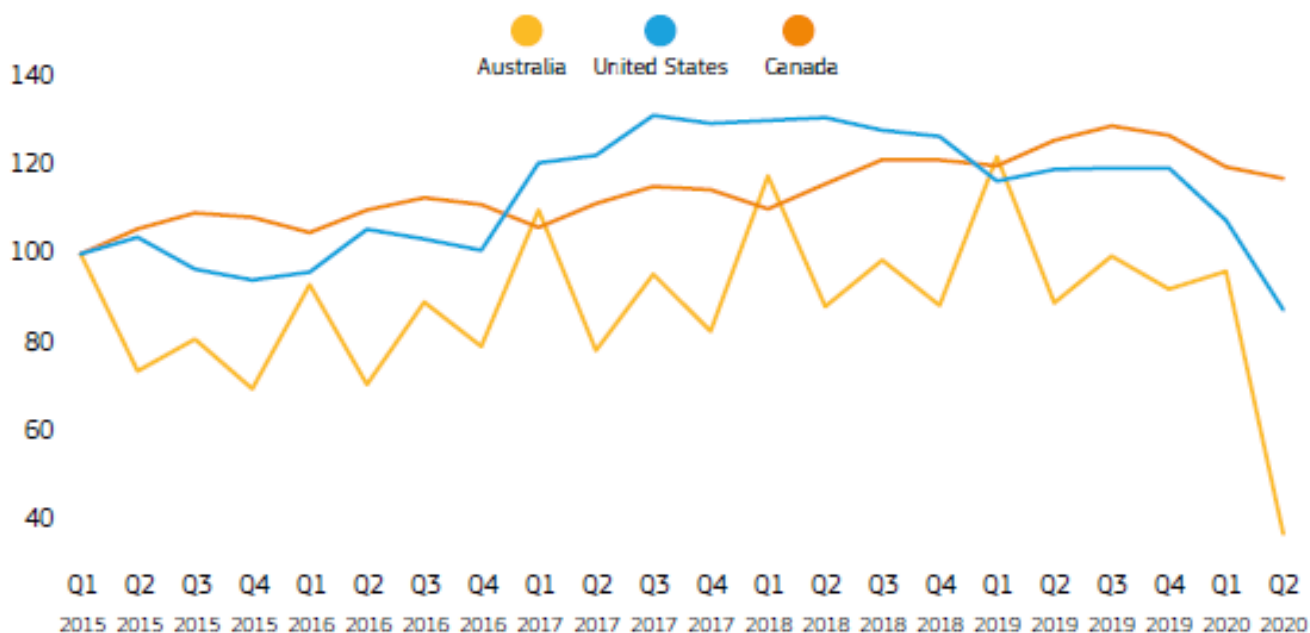
*Agregacja UE: brak danych dla Chorwacji, Danii, Irlandii, Luksemburga, Portugalii i Hiszpanii

Niektóre z głównych państw wysyłających, jak Francja i Niemcy, zaobserwowały gwałtowny spadek transferów w II kwartale 2020 r.³⁵ Dotyczy to zwłaszcza Australii (-56% w porównaniu z II kwartałem 2019 r.) i Kanady (-25%), podczas gdy transfery wysyłane ze Stanów Zjednoczonych spadły relatywnie mniej (-6%) (wykres 7). Również w krajach OECD niebędących członkami UE transfery osobiste były bardziej odporne niż „wynagrodzenia dla pracowników” (-6%, 1% i -1% wobec -62%, -41%, -22% odpowiednio dla Australii, Kanady i Stanów Zjednoczonych).

³⁵ Tabela 6 w załączniku zawiera dane dotyczące innych państw wysyłających OECD

niebędących członkami UE.

WYKRES 7. PRZEKAZY PIENIĘŻNE WYSYŁANE Z AUSTRALII, KANADY I STANÓW ZJEDNOCZONYCH, 2015-2020 (PODSTAWA WSKAŹNIKA I KW. 2015 = 100)

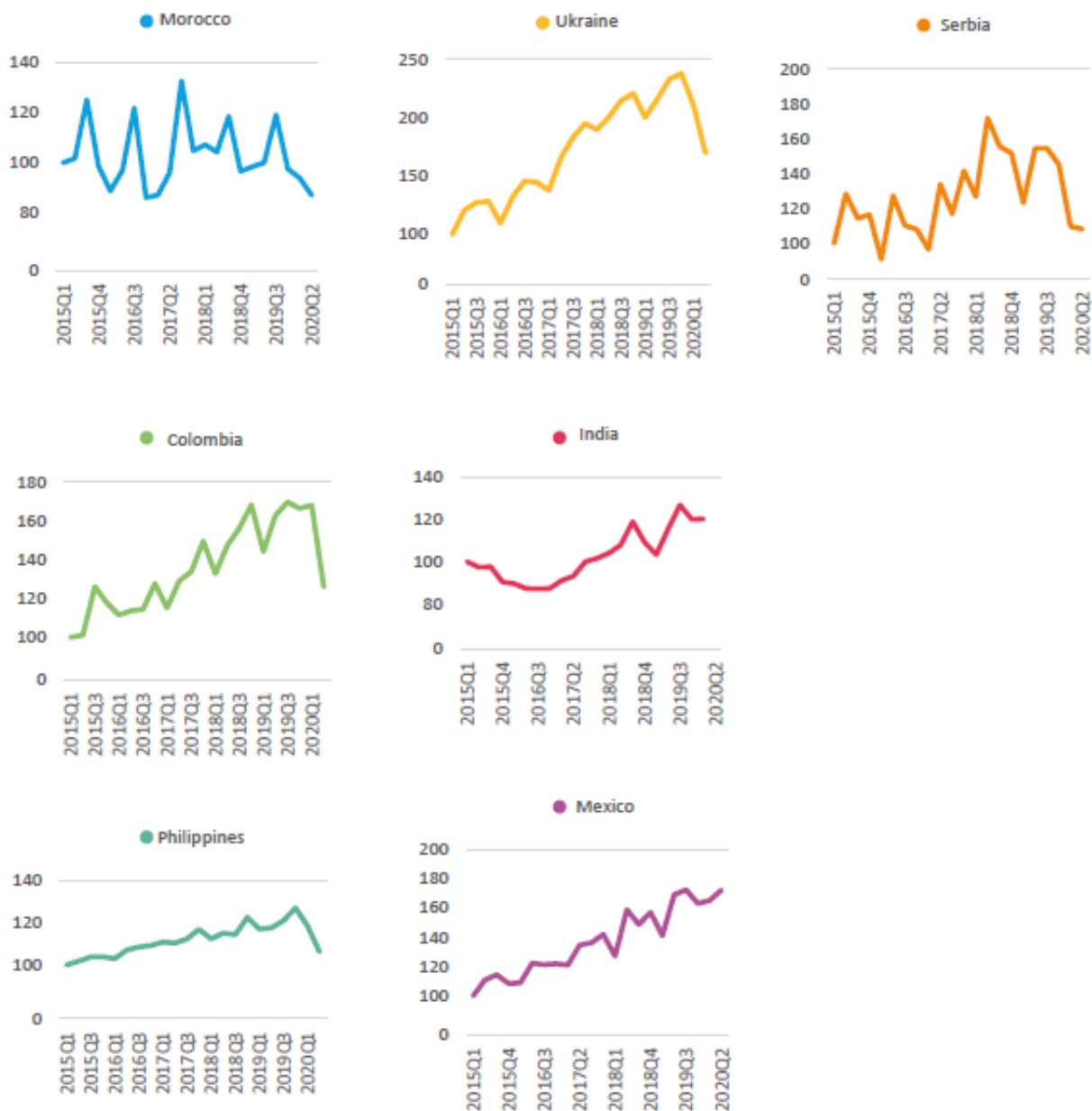
EN	PL
Australia	Australia
United States	Stany Zjednoczone
Canada	Kanada

Źródło: MFW, dane kwartalnego bilansu płatniczego.

Uwaga: Suma „wynagrodzeń pracowników” i „przelewów osobistych” (debetowych). Suma „wynagrodzeń pracowników” i „przelewów osobistych” (debetowych). Wskaźnik obliczony dla przekazów pieniężnych wyrażonych w dolarach amerykańskich (USD)

Spadek jest również widoczny, gdy weźmiemy pod uwagę napływ przekazów pieniężnych w niektórych z głównych krajów przyjmujących. Porównując II kwartał 2020 r. z II kwartałem 2019 r., spadek był największy w Serbii (-30%), Kolumbii (-23%), na Ukrainie (-21%), w Maroku (-13%) i na Filipinach (-10%). Jedynie przekazy pieniężne wysyłane do Meksyku pozostały stabilne (+2%), co częściowo może również odzwierciedlać wahania kursów walutowych (waluta krajowa w stosunku do USD). Indie, które od wielu lat są krajem otrzymującym największą ilość przekazów pieniężnych, odnotowały spadek napływu przekazów pieniężnych o 8,2% między II kwartałem 2019 r. a II kwartałem 2020 r.

WYKRES 8. PRZEKAZY PIENIĘŻNE OTRZYMANE PRZEZ WYBRANE KRAJE, 2015-2020 (PODSTAWA WSKAŹNIKA I KW. 2015 = 100)

EN	PL
Morocco	Maroko
Ukraine	Ukraina
Serbia	Serbia
Colombia	Kolumbia
India	Indie
Philippines	Filipiny
Mexico	Meksyk

Źródło: MFW, dane kwartalnego bilansu płatniczego.

Uwaga: Suma „wynagrodzeń pracowników” i „przelewów osobistych” (debetowych). Wskaźnik obliczony dla przekazów pieniężnych wyrażonych w dolarach amerykańskich (USD)

Pomimo częściowej odporności przepływów przekazów pieniężnych i efektu odbicia obserwowanego w niektórych krajach w II kwartale 2020 r., prognozy pozostają niepewne. Wiele krajów zostało już dotkniętych negatywnymi skutkami pandemii, a jej skutki mogą się przedłużyć. Migranci prawdopodobnie wykorzystywali swoje oszczędności, aby wspierać rodziny w kraju, w miarę jak rozwijał się tam kryzys, co w dłuższym okresie może okazać się niemożliwe. Ogólnie szacuje się, że migranci wysyłający przekazy pieniężne w

normalnych warunkach oszczędzają jedynie 10% swoich dochodów, podczas gdy 15% wysyłają do kraju.³⁶ Poza tym, chociaż nie można tego potwierdzić żadnymi danymi statystycznymi, prawdopodobnie odporność oficjalnych przepływów przekazów pieniężnych jest częściowo sztuczna i można ją wytłumaczyć przejściem z kanałów nieformalnych na formalne, ponieważ blokada i ograniczenia w przemieszczaniu się sprawiły, że przesyłanie przekazów pieniężnych kanałami nieformalnymi jest tymczasowo prawie niemożliwe.

6. ŚRODKI UŁATWIAJĄCE PRZESYŁANIE PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH W CZASACH COVID-19 ORAZ ŁAGODZĄCE WPŁYW SPADKU I UTRATY PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH NA KRAJE PRZYJMUJĄCE

W dłuższej perspektywie czasowej zdolność obywateli państw trzecich do wysyłania pieniędzy do kraju pochodzenia zależy w dużej mierze od ogólnej sytuacji i sposobu, w jaki rządy zdążają złagodzić negatywne skutki pandemii. W związku z tym kilka organizacji międzynarodowych opracowało zalecenia dotyczące konkretnych środków, które powinny zostać podjęte w celu zachowania przepływów przekazów pieniężnych, jak przedstawiono w ramce 3.³⁷ Wiele z tych zaleceń faktycznie odnosi się do bieżących starań (np. obniżenie kosztów przesyłania przekazów pieniężnych), w przeciwieństwie do zupełnie nowych środków. Równoległe do działań na rzecz utrzymania przepływów przekazów pieniężnych, konieczne są również wysiłki na rzecz wypełnienia luk w danych ujawnionych przez kryzys (zwłaszcza w odniesieniu do danych dotyczących przepływów dwustronnych i kanałów przekazów pieniężnych). Bank Światowy powołał Międzynarodową grupę roboczą ds. poprawy danych dotyczących przekazów pieniężnych,³⁸ której celem jest umożliwienie lepszego monitorowania strumieni przekazów pieniężnych w czasie rzeczywistym. Będzie on skupiał krajowe urzędy statystyczne, banki centralne, Bank Światowy i wybrane organizacje międzynarodowe.

Niemal natychmiast po wybuchu pandemii COVID-19 Międzynarodowy Fundusz Rozwoju Rolnictwa (IFAD) doprowadził do skoordynowanej reakcji na wyzwania stojące przed podmiotami w dziedzinie przekazów pieniężnych. Grupa zadaniowa Wspólnoty ds. przekazów pieniężnych została utworzona w marcu 2020 r. w celu podjęcia działań wspierających społeczność światową w związku z kryzysem wywołanym pandemią i dołączyło do niej 35 organizacji. Grupa wydała szereg konkretnych zaleceń w celu zaradzenia skutkom kryzysu pandemicznego dotyczącym osoby bezpośrednio zaangażowane w przekazy pieniężne. Ponadto w maju Szwajcaria i Wielka Brytania, do których później dołączyło kilka innych krajów, Bank Światowy, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju oraz inne agencje i grupy branżowe ONZ, również wezwały do podjęcia działań umożliwiających społecznościom migrantów dalsze przesyłanie pieniędzy, a także do poprawy systemu przekazów pieniężnych. W szczególności apeluje do decydentów politycznych, by uznali świadczenie usług w zakresie przekazów pieniężnych za istotną usługę publiczną oraz by wspierali rozwój bardziej efektywnych cyfrowych kanałów przekazu.

Komisja Europejska uczestniczyła również w opracowywaniu szerszych środków operacyjnych w ramach Grupy zadaniowej Wspólnoty ds. przekazów pieniężnych, takich jak przyspieszenie przejścia na przekazy cyfrowe, które byłyby bezpieczniejsze, tańsze i łatwiej dostępne w warunkach blokady. Ponadto Komisja rozpoczęła finansowanie projektu mającego na celu promowanie cyfrowego przesyłania przekazów pieniężnych w regionie Afryki, Karaibów i Pacyfiku. Komisja Europejska zaproponowała również, aby w ramach Globalnego partnerstwa na rzecz integracji finansowej (GPII) G20 podjąć skoordynowane działania w kwestii przekazów pieniężnych.

Ramka 3: Podsumowanie najważniejszych zaleceń mających na celu pomoc w utrzymaniu przepływu przekazów pieniężnych pochodzących od organizacji i koalicji międzynarodowych (np. Grupy zadaniowej Wspólnoty ds. przekazów pieniężnych, KNOMAD, MFW, Banku Światowego)

Środki wspierające zdrowie i przychody migrantów

- Migranci powinni korzystać z polityki ukierunkowanej na łagodzenie skutków kryzysu.
- Migranci nie powinni być wykluczani z systemów bezpieczeństwa socjalnego w kraju, np. w zakresie ochrony zatrudnienia, ochrony socjalnej czy dostępu do systemu opieki zdrowotnej.
- Należy podjąć kwestie mieszkaniowe migrantów, aby skutecznie zająć się ich problemami zdrowotnymi i zwiększyć szanse na utrzymanie dobrego stanu zdrowia i utrzymanie pracy.

Środki służące utrzymaniu przepływów migracyjnych

Należy dołożyć starań, aby utrzymać legalne przepływy migracyjne i ograniczyć ryzyko administracyjne w przypadku utraty zatrudnienia.

Środki ukierunkowane na podmioty świadczące usługi w zakresie przekazów pieniężnych

- Usługi przekazów pieniężnych powinny być uznane za usługi istotne tak długo, jak długo obowiązują blokady.
- Dostawcy powinni być wspierani w razie potrzeby (np. poprzez zapewnianie zachęt podatkowych dla dostawców usług w zakresie przelewów pieniężnych, wspieranie sektora przekazów pieniężnych odpowiednimi instrumentami w celu skutecznego zarządzania ryzykiem kredytowym i ryzykiem płynności).

³⁶ IFAD (Międzynarodowy Fundusz Rozwoju Rolnictwa), Raport na temat wysyłania pieniędzy do kraju. Dostępne na: <https://www.ifad.org/documents/38714170/39135645/Sending+Money+Home+-+Contributing+to+the+SDGs%2C+one+fami+ly+at+a+time.pdf/c207b5f1-9fef-4877-9315-75463fccfaa7>

³⁷ Zob. na przykład: Plan działania grupy zadaniowej Wspólnoty ds. przekazów pieniężnych na stronie internetowej: <https://familyremittances.org/idfr-2020/the->

remittance-community-task-force/; the Call to Action Remittances in Crisis: How to Keep them Flowing at <https://www.knomad.org/covid-19-remittances-call-to-action/>; WB's blog post at: <https://blogs.worldbank.org/psd/remittances-times-coronavirus-keep-them-flowing>; IMF's blog post at: <https://blogs.imf.org/2020/09/11/supporting-migrants-and-remittances-as-covid-19-rages-on/>

³⁸ Bank Światowy (2020) Sprawozdanie 33 na temat migracji i rozwoju.

Zwiększenie wysiłków na rzecz obniżenia kosztów przekazów pieniężnych i zapewnienia włączenia finansowego

Cele zrównoważonego rozwoju (SDG) ONZ mają na celu obniżenie kosztów przekazów pieniężnych do poziomu poniżej 3% do 2030 r. oraz wyeliminowanie korytarzy przekazów pieniężnych, których koszty przekraczają 5%. Według szacunków Banku Światowego utrzymanie kosztów przekazów pieniężnych na poziomie poniżej 5% umożliwiłoby krajom rozwijającym się otrzymanie dodatkowych ponad 16 mld USD rocznie. Kluczem jest tu dalsze propagowanie w pełni cyfrowych usług w zakresie przekazów pieniężnych, zarówno po stronie nadawczej, jak i odbiorczej, ponieważ są one tańsze (wynoszą od 4 do 6% w porównaniu z 6 do 9% w przypadku usług niecyfrowych). Należy jednak świadomie propagować kanały cyfrowe, biorąc pod uwagę, że biedni i nielegalni migranci często nie mają dostępu do cyfrowych instrumentów płatniczych. Należy również odpowiednio uwzględnić inne zagrożenia związane z rozwojem usług cyfrowych (ataki cybernetyczne, oszustwa, pranie brudnych pieniędzy, kwestie dotyczące danych i prywatności). Umożliwianie działań obejmowałoby tutaj:

- Wspieranie powszechnego dostępu do rynków finansowych, wiedzy na temat finansów i umiejętności informatycznych zarówno w krajach wysyłających, jak i przyjmujących.
- Usuwanie barier infrastrukturalnych (poprzez promowanie interoperacyjności i zintegrowanych rozwiązań w zakresie płatności transgranicznych, złagodzenie ograniczeń dotyczących wielkości transferu cyfrowego, np. za pośrednictwem telefonów komórkowych)
- Zlikwidowanie barier regulacyjnych (poprzez wzmocnienie zdolności regulacyjnych w zakresie egzekwowania przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy/finansowaniu terroryzmu (AML/CFT), wspieranie rozwoju rozwiązań w zakresie identyfikacji cyfrowej oraz promowanie proporcjonalnych wymogów w zakresie znajomości użytkownika (Know-Your-Customer, KYC), przy jednoczesnym zachowaniu standardów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy/finansowaniu terroryzmu).

Źródło: Plan działania grupy zadaniowej Wspólnoty ds. przekazów pieniężnych dostępny na: <https://familyremittances.org/idfr-2020/the-remittance-community-task-force/>. the Call to Action Remittances in Crisis: How to Keep them Flowing at <https://www.knomad.org/covid-19-remittances-call-to-action/>; WB's blog post at: <https://blogs.worldbank.org/psd/remittances-times-coronavirus-keep-them-flowing>; IMF's blog post at: <https://blogs.imf.org/2020/09/11/supporting-migrants-and-remittances-as-covid-19-rages-on/>

Środki i polityki przyjęte w UE i OECD w celu złagodzenia ograniczenia i utraty przekazów pieniężnych

Niniejsza sekcja zawiera przegląd konkretnych środków podjętych przez państwa członkowskie w odniesieniu do przekazów pieniężnych. Środki, które zostały podjęte w celu wsparcia zdrowia i dochodów migrantów oraz utrzymania przepływów migracyjnych, zostały omówione serii

Informatorów ESM COVID-19 Informator #1³⁹ i Informator #3⁴⁰ odpowiednio.

Podczas samej blokady niektóre państwa członkowskie uznały usługi w zakresie przekazów pieniężnych za usługi istotne (zob. również sekcja 4.3 powyżej). Chociaż państwa członkowskie składające sprawozdania nie wskazały żadnych przykładów systemów wsparcia ukierunkowanych konkretnie na podmioty świadczące usługi przekazów pieniężnych, niektóre kraje (Belgia, Finlandia i Estonia)⁴¹ zwróciły uwagę, że podmioty te miały dostęp do ogólnych systemów wsparcia.

Zwiększenie wysiłków na rzecz obniżenia kosztów przekazów pieniężnych i zapewnienia włączenia finansowego

Francja zwiększyła swoje wysiłki na rzecz „podwójnego dostępu do usług bankowych”, aby umożliwić pracownikom migrującym posiadanie rachunku bankowego zarówno w kraju pochodzenia, jak i w kraju przyjmującym, w tym samym banku lub w dwóch bankach partnerskich, tak aby stosowane były preferencyjne ceny przekazów pieniężnych. Wniosek ustawodawczy mający na celu umożliwienie większej elastyczności w zakresie marketingu zagranicznych usług bankowych oraz poszerzenie zakresu usług, które mogą być oferowane, został złożony w Parlamencie pod koniec lipca 2020 r., aby zachęcić do dokonywania przekazów pieniężnych wysyłanych przez afrykańskie diaspory do ich rodzin w krajach pochodzenia.

Francja zgłosiła również inicjatywę mającą na celu wprowadzenie zwolnienia podatkowego dla przekazów pieniężnych wysyłanych do Afryki.

Niemcy potwierdziły swoje zaangażowanie w realizację celu SDG polegającego na obniżeniu kosztów transakcyjnych przekazów pieniężnych do poziomu poniżej 3% do 2030 r.

Kilka państw członkowskich, a także usługodawcy, podjęło działania mające na celu zachęcenie do korzystania z usług cyfrowych. Kryzys COVID-19 przyspieszył przejście na cyfryzację. Urzędy pocztowe uruchomiły i rozszerzyły zakres swoich usług cyfrowych, w szczególności portfeli cyfrowych, które były dostępne dla klientów nieposiadających rachunku bankowego i były tańsze niż tradycyjne przelewy gotówkowe i bankowe.⁴² BigPay, aplikacja pieniężna, która może być stosowana na skalę międzynarodową, odnotowała wzrost wolumenu transakcji o 469% w pierwszej połowie 2020 r.,⁴³ a inne usługi w zakresie technologii finansowych (fintech) działające jako platformy przekazów pieniężnych również odnotowały znaczny wzrost, w szczególności w zakresie liczby nowych klientów.⁴⁴ Na przykład Grecja rozpoczęła kampanię mającą na celu zwiększenie wykorzystania przelewów cyfrowych do krajów pochodzenia migrantów. W wielu krajach niektóre przedsiębiorstwa prywatne rozpoczęły kampanie zachęcające do korzystania z kanałów cyfrowych, na przykład poprzez oferowanie obniżonych opłat. Na przykład Western Union zastosowała 50% zniżkę dla istotnych pracowników.⁴⁵

Wzrost wykorzystania usług cyfrowych jest wspierany przez strategiczne partnerstwa między ich usługodawcami a dostawcami zaawansowanych technologii finansowych (fintech). Na przykład w Afryce, najdroższym regionie świata pod względem kosztów przesyłania przekazów pieniężnych, wiodąca platforma płatnicza w tym regionie, MFS Africa, ogłosiła⁴⁶ latem swoje partnerstwo z globalnym start-upem w zakresie przelewów pieniężnych, Paysii, aby pomóc w ułatwieniu dokonywania przekazów pieniężnych w Afryce (poprzez błyskawiczne, mniej kosztowne przelewy z telefonu komórkowego do telefonu).

³⁹ ESM/OECD, Reakcje państw członkowskich UE i OECD w zakresie zarządzania dokumentami pobytowymi i bezrobociem wśród migrantów w czasie pandemii COVID-19 – informator ESM i OECD, 2020. Bruksela: Europejska Sieć Migracyjna.

⁴⁰ Europejska Sieć Migracyjna (2020), Utrzymanie przepływu legalnych pracowników migrujących w istotnych sektorach w czasach pandemii - Informator ESM-OECD. Bruksela: Europejska Sieć Migracyjna.

⁴¹ W Estonii możliwe tylko dla przedsiębiorstw estońskich

⁴² Grupa zadaniowa ds. przekazów pieniężnych (2020), Sprawozdanie grupy zadaniowej nr 4, 7 lipca 2020 r., dostępne na stronie internetowej:

<https://www.remittancesgateway.org/remittances-community-task-force-19/rctf19-briefs/>
⁴³ Grupa zadaniowa ds. przekazów pieniężnych (2020), Publikacja Task Force Must Read #5, 7 września 2020 r., dostępna na stronie internetowej:

<https://www.remittancesgateway.org/remittances-community-task-force-19/rctf19-briefs/>
⁴⁴ <https://frogcapital.com/think-frog/azimo-sees-over-50-customer-growth-amid-covid-19-partners-with-scb-and-alipay/>

⁴⁵ Informacje zebrane za pośrednictwem DG FISMA.

⁴⁶ Zobacz informację prasową: <https://africabusinesscommunities.com/tech/tech-news/mfs-africa-partners-with-paysii-to-drive-cheaper-remittances-across-the-continent/>

Środki i polityki przyjęte w krajach przyjmujących w celu złagodzenia ograniczenia i utraty przekazów pieniężnych

Kraje przyjmujące zaczęły również po swojej stronie podejmować działania mające na celu złagodzenie wpływu ograniczenia przekazów pieniężnych na ich mieszkańców. Dotychczasowe działania mają na celu przede wszystkim wspieranie przepływu przekazów pieniężnych. Na przykład w Jordanii złagodzone przepisy bankowe: jordański bank centralny zezwolił Western Union na udostępnianie przekazów pieniężnych przez Internet, w tym dla osób, które nie mają konta bankowego. Przekazy pieniężne Western Union do tego kraju mogą być dostarczane do domów odbiorców. W Bangladeszu i Sri Lance wprowadzono również mechanizmy zachęcające do dokonywania przekazów pieniężnych. Władze Sri Lanki i bank centralny Bangladeszu zwolniły przychodzące przekazy pieniężne z kilku obowiązujących przepisów i podatków.

Również w Nepalu zachęca się do dokonywania przekazów pieniężnych, w szczególności poprzez publiczne zaproszenie do korzystania z cyfrowych przekazów pieniężnych na rachunki bankowe oraz poprzez zwiększenie maksymalnych kwot przekazywanych środków. W Pakistanie złagodzone przepisy dotyczące przekazów pieniężnych i we współpracy z podmiotami z sektora prywatnego uruchomiono nowy program lojalnościowy dotyczący przekazów pieniężnych, mający na celu zachęcenie do korzystania z kanałów cyfrowych do przesyłania przekazów pieniężnych. Pakistan podjął również

szereg środków w celu zrekompensowania spadku liczby przekazów pieniężnych. Rząd obniżył opłaty za przelewy telefoniczne od kwot pomiędzy 100-200 USD (lub 84-168 EUR), skrócił czas zwłoki w zwracaniu bankom opłat za przekazy, zniósł podatek od wypłaty gotówki z przekazów otrzymanych na konto bankowe oraz udzielił dodatkowego wsparcia dla przebywających za granicą Pakistańczyków, którzy przesyłają pieniądze do kraju. W ramach zachęt do dokonywania przekazów pieniężnych libański bank centralny ustanowił korzystniejszy kurs wymiany walut dla Libańczyków wysyłających pieniądze z zagranicy do swoich rodzin za pośrednictwem firm realizujących przekazy pieniężne.

Ze strony sektora prywatnego kilku operatorów cyfrowych przekazów pieniężnych obniżyło lub odstąpiło od pobierania opłat za niektóre operacje. Cebuana Lhuillier na przykład zrzekł się opłat za przekazy pieniężne z tytułu darowizn na rzecz pomocy humanitarnej na Filipinach. W Malawi prezydent zwrócił się do banków i podmiotów świadczących usługi w zakresie pieniądza mobilnego o obniżenie opłat od wszystkich transakcji z wykorzystaniem pieniądza elektronicznego w celu promowania korzystania z usług z zakresu pieniądza elektronicznego. Usługi w zakresie bezpłatnych przekazów pieniężnych zostały również wdrożone

w Salwadorze: na początku maja rząd Salwadoru ogłosił tę inicjatywę z kilkoma serwisami przekazów pieniężnych (Western Union, Moneygram, Vía Américas) dla transakcji z konta bankowego na konto bankowe do 3 000 USD (czyli 2 527 EUR) w maju. Centralny Bank Rosji odstąpił również od pobierania opłat za realizację przekazów pieniężnych typu peer-to-peer (P2P) do wysokości 100 000 RUB (czyli 1107 EUR).

ZAŁĄCZNIK

TABELA 1: BILANS WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW I TRANSFERÓW OSOBISTYCH, 2018 R.

OKRES Pozycja w księdze bilansu płatniczego (BOP_ITEM)	2018		
	Dochód pierwotny: Wynagrodzenie pracowników	Dochód wtórny: Przelewy osobiste (przelewy bieżące między gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów)	
Regiony geograficzne			
Unia Europejska - 27 kraje (od 2020)	10 040,1	-17 347,3	
Unia Europejska - 28 kraje (2013-2020)	9 603,8	-22 007,6	
Belgia	7 051	-1 305	
Bułgaria	684,6	1 155,6	
Czechy	1 170,3	-193,5	
Dania	-1 710,5	:	c
Niemcy	-1 118	-5 149	
Estonia	214,1	66,7	
Irlandia	-95	-779	
Grecja	-1 140,8	-383,2	
Hiszpania	2 466	:	c
Francja	20 540	-10 524	
Chorwacja	1 446	1 326,2	
Włochy	4 542	-4 514,4	
Cypr	-8	-233	
Łotwa	487	141	
Litwa	-38,2	689,6	
Luksemburg	-10 116	-102	
Węgry	2 322,1	292	
Malta	-55	-80	
Holandia	-8 657	-468,3	
Austria	-1 603	-622	
Polska	-2 561,1	2 543,7	
Portugalia	220	:	c
Rumunia	1 033,5	2 713,6	
Słowenia	281,6	0,5	
Słowacja	1 419,4	44,4	
Finlandia	79	-155	
Szwecja	874,8	75,8	
Wielka Brytania	-436,3	-4 660,3	
Islandia	5	-155,8	
Norwegia	:	:	c
Szwajcaria	-20 468,4	:	c

Źródło: Eurostat (BOP_REM6)

Uwaga: c oznacza dane poufne

TABELA 2: WPŁYWY Z TYTUŁU PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH MIGRANTÓW (W MLN USD) JAKO UDZIAŁ W PKB W 2019 R. (%)

Państwo członkowskie UE	Udział wpływów z przekazów pieniężnych migrantów w PKB
Chorwacja	6,63
Bułgaria	3,50
Łotwa	3,49
Rumunia	2,97
Luksemburg	2,88
Węgry	2,55
Belgia	2,45
Litwa	2,43
Cypr	2,38
Estonia	1,85
Słowacja	1,85
Portugalia	1,83
Malta	1,77
Czechy	1,55
Polska	1,07
Słowenia	1,02
Francja	0,95
Hiszpania	0,71
Austria	0,68
Szwecja	0,62
Włochy	0,52
Niemcy	0,44
Dania	0,39
Finlandia	0,33
Holandia	0,26
Grecja	0,25
Irlandia	0,15

Źródło: Dane Banku Światowego dotyczące rocznych przekazów pieniężnych, 2018 r. Dane wewnętrzne (zaktualizowane w kwietniu 2020 r.)

TABELA 3: LICZBA MIGRANTÓW I KRAJ PRZEZNACZENIA PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH

Włochy			
10 wiodących krajów pod względem obywatelstwa cudzoziemców (poza UE i OECD)	Liczba mieszkańców w tys.	10 największych odbiorców przekazów pieniężnych (poza UE i OECD)	Milion USD
Albania	440	Chiny	1 177
Maroko	417	Nigeria	1 047
Chiny	291	Maroko	1 027
Ukraina	237	Filipiny	660
Filipiny	168	Indie	612
Indie	152	Egipt	573
Bangladesz	132	Albania	502
Mołdawia	132	Senegal	425
Egipt	120	Ukraina	323
Pakistan	114	Tunezja	322

Niemcy			
10 wiodących krajów pod względem obywatelstwa cudzoziemców (poza UE i OECD)	Liczba mieszkańców w tys.	10 największych odbiorców przekazów pieniężnych (poza UE i OECD)	Milion USD
Turcja	1 331	Liban	878
Syria	655	Rosja	781
Rosja	224	Wietnam	748
Afganistan	211	Nigeria	699
Irak	202	Chiny	646
Bośnia i Hercegowina	171	Tajlandia	635
Serbia	168	Serbia	617
Kosowo	134	Turcja	503
Ukraina	128	Kosowo	389
Chiny	126	Ukraina	369

Belgia			
10 wiodących krajów pod względem obywatelstwa cudzoziemców (poza UE i OECD)	Liczba mieszkańców w tys.	10 największych odbiorców przekazów pieniężnych (poza UE i OECD)	Milion USD
Maroko	81	Maroko	508
Turcja	37	Chiny	118
Syria	27	Nigeria	110
Kongo	22	Indie	77
Afganistan	19	Serbia	65
Irak	15	Tajlandia	42
Rosja	13	Rosja	37
Kamerun	13	Filipiny	34
Indie	13	Turcja	33
Chiny	12	Liban	33

Źródło: Dane Eurostatu 2020 (dla 10 krajów o największym obywatelstwie cudzoziemców (poza UE i OECD) (MIGR_POP1CTZ) i Macierzy Przekazów Dwustronnych Banku Światowego, dane z 2017 r. (zaktualizowane w kwietniu 2018 r.).

TABELA 4: STOPY BEZROBOCIA, LUDNOŚĆ OGÓŁEM I OSOBY URODZONE ZA GRANICĄ, II KW. 2020 R. W PORÓWNANIU Z II KW. 2019 R.

	Ogółem		Urodzeni za granicą	
	II KW. 2019 R.	II KW. 2020 R.	II KW. 2019 R.	II KW. 2020 R.
Unia Europejska - 27 państw (od 2020 r.)	6,6	6,7	10,7	11,8
Belgia	5,3	4,9	10,4	9,9
Bułgaria	4,2	5,9	:	:
Czechy	1,9	2,4	2,5	3,1
Dania	4,7	5,2	8,7	7,3
Niemcy	3,1	:	5,4	:
Estonia	5,1	7,1	5,3	7,1
Irlandia	5,4	5,1	6,2	6,2
Grecja	16,9	16,7	28,7	31,4
Hiszpania	14	15,3	18,8	23,4
Francja	8,1	6,8	12,2	10,3
Chorwacja	6,1	6,5	5,6	4,6
Włochy	9,8	7,7	13,2	9,7
Cypr	6,5	6,8	7,3	8
Łotwa	6,4	8,6	6,3	9,6
Litwa	6,2	8,6	:	8,1
Luksemburg	5,3	6,4	6,8	7,1
Węgry	3,3	4,6	2,1	4,2
Malta	3,6	4,4	3,9	5,7
Holandia	3,3	3,8	5,8	6,2
Austria	4,5	5,7	8,3	11,6
Polska	3,2	3,1	6,4	4,9
Portugalia	6,3	5,6	8,5	9,8
Rumunia	3,8	5,4	:	:
Słowenia	4,2	5,2	6,4	7,2
Słowacja	5,7	6,6	:	:
Finlandia	7,7	8,9	13,7	13,8
Szwecja	7,1	9,1	15,1	19,2
Wielka Brytania	3,7	3,7	4,6	4,4
Islandia	4,3	6,5	:	9,6
Norwegia	3,4	4,4	6,1	8,8
Szwajcaria	4,2	4,6	6,9	7,1

Źródło: Eurostat, LFSQ_ERGACOB

**TABELA 5: PRZEKAZY PIENIĘŻNE PRZESŁANE Z KRAJÓW UE, 2015-2020
(PODSTAWA WSKAŹNIKA I KW. 2015 = 100)**

Państwo członkowskie UE	I KW. 2015	I KW. 2019	II KW. 2019	III KW. 2019	IV KW. 2019	I KW. 2020	II KW. 2020
Austria	100	121	137	128	141	118	127
Belgia	100	115	145	128	144	120	165
Bułgaria	100	109	118	133	127	117	103
Cypr	100	130	133	136	146	133	138
Czechy	100	247	265	267	296	278	254
Estonia	100	254	264	283	296	236	197
Finlandia	100	102	101	100	100	99	99
Francja	100	121	121	119	119	118	116
Niemcy	100	138	166	181	167	129	138
Grecja	100	118	130	136	132	124	121
Węgry	100	212	215	204	216	229	155
Włochy	100	112	118	121	124	104	123
Łotwa	100	77	93	89	97	72	33
Litwa	100	98	106	110	98	81	48
Malta	100	135	148	135	132	120	124
Holandia	100	139	167	151	153	126	151
Polska	100	321	340	351	333	303	310
Rumunia	100	87	92	101	101	96	84
Słowacja	100	147	150	152	159	136	106
Słowenia	100	159	185	181	170	149	88
Szwecja	100	135	146	129	185	125	124
Agregacja UE*	100	136	152	152	152	130	140

Źródło: MFW, dane kwartalnego bilansu płatniczego.

Uwaga: Suma „wynagrodzeń pracowników” i „przelewów osobistych” (debetowych). Wskaźnik obliczony dla przekazów pieniężnych wyrażonych w dolarach amerykańskich (USD)

-Agregacja UE*: brak danych dla Chorwacji, Danii, Irlandii, Luksemburga, Portugalii i Hiszpanii

TABELA 6: PRZEKAZY PIENIĘŻNE PRZESŁANE Z KRAJÓW OECD NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI UE, 2015-2020 (PODSTAWA WSKAŹNIKA I KW. 2015 = 100)

Państwo	I KW. 2015	I KW. 2019	II KW. 2019	III KW. 2019	IV KW. 2019	I KW. 2020	II KW. 2020
Australia	100	121	89	100	92	96	39
Kanada	100	116	118	119	119	107	88
Kolumbia	100	86	93	80	95	71	40
Islandia	100	443	539	540	489	419	305
Japonia	100	166	176	189	183	196	206
Nowa Zelandia	100	118	130	116	116	123	123
Turcja	100	204	209	208	239	270	87
Wielka Brytania	100	96	99	95	101	93	82
Stany Zjednoczone	100	119	125	128	126	119	116

Źródło: MFW, dane kwartalnego bilansu płatniczego.

Uwaga: Suma „wynagrodzeń pracowników” i „przelewów osobistych” (debetowych). Wskaźnik obliczony dla przekazów pieniężnych wyrażonych w dolarach amerykańskich (USD)

- Brak danych dotyczących Chile, Izraela, Meksyku, Norwegii i Szwajcarii.

TABELA 7: WSPÓŁCZYNNIK RESTRYKCYJNOŚCI POLITYKI STOSOWANYCH BŁOKAD W SYTUACJI PANDEMII COVID-19 (0-100; 100 = NAJWIĘKSZE OGRANICZENIA)

Państwo członkowskie UE	Marzec	Kwiecień
Szwecja	18	46
Finlandia	43	61
Łotwa	39	66
Czechy	58	68
Dania	53	70
Bułgaria	49	72
Luksemburg	50	76
Niemcy	49	77
Węgry	49	77
Słowacja	52	77
Estonia	34	77
Holandia	44	80
Belgia	49	81
Litwa	52	82
Austria	55	82
Polska	41	83
Portugalia	47	83
Grecja	55	84
Hiszpania	52	85
Rumunia	53	87
Francja	67	88
Słowenia	46	88
Irlandia	40	90
Włochy	84	93
Cypr	46	94
Chorwacja	51	95

Źródło: Oxford Monitorowanie reakcji rządu na COVID-19 (COVID-19 Government Response Tracker)

Uwaga: Indeks jest miarą złożoną opartą na dziewięciu wskaźnikach odpowiedzi, w tym zamknięciach szkół, zamknięciu miejsc pracy i zakazach podróży, przeskalowanych do wartości od 0 do 100 (100 = największe ograniczenia).

ZASTRZEŻENIE

Niniejszy Informator nie zawsze odzwierciedla opinie i poglądy Komisji Europejskiej, dostawcy usług ESM (ICF) czy też KPK ESM, w/w nie są też związane jego wnioskami. Komisja Europejska, ICF i krajowe punkty kontaktowe ESM nie są w żaden sposób odpowiedzialne za wykorzystanie udostępnionych informacji.

Podobnie wyrażone opinie i argumenty nie muszą odzwierciedlać oficjalnych poglądów OECD lub jej państw członkowskich.

DATA PUBLIKACJI

Grudzień 2020 r.

SUGEROWANE ODWOŁANIE:

ESM/OECD (2020). Wpływ COVID-19 na przekazy pieniężne w krajach UE i OECD - Informator ESM-OECD Bruksela: Europejska Sieć Migracyjna.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ:

Strona internetowa ESM: <http://ec.europa.eu/emn>

Strona internetowa OECD: <http://www.oecd.org/migration/>

Debaty na temat polityki migracyjnej OECD: <https://www.oecd.org/migration/migration-policy-debates.htm>

KONTAKT

Strona LinkedIn ESM: <https://www.linkedin.com/company/european-migration-network>

Twitter ESM: <https://twitter.com/EMNMigration>

ZAPISZ SIĘ DO KWARTALNEGO BIULETYNU ESM

https://next-ma.eu/site2/emn_bulletin?u=zSG2y&webforms_id=agaMk

Funded by the European
Union's Asylum, Migration
and Integration Fund

DG ds. Migracji
i Spraw
Wewnętrznych

